

Хмельницький університет управління та права
імені Леоніда Юзькова
Національна академія правових наук України
Євразійська асоціація правничих шкіл та правників
Поморська академія в Слупську (Польща)

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ

ЗБІРНИК ТЕЗ

Міжнародної науково-практичної конференції
«Дев'ятнадцяті осінні юридичні читання»

м. Хмельницький, 23 жовтня 2020 року

Хмельницький університет управління та права
імені Леоніда Юзькова
Національна академія правових наук України
Євразійська асоціація правничих шкіл та правників
Поморська академія в Слупську (Польща)

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ

***Збірник тез
Міжнародної науково-практичної конференції
«Дев'ятнадцяті осінні юридичні читання»***

(м. Хмельницький, 23 жовтня 2020 року)

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ
2020

*Рекомендовано до друку вченою радою
Хмельницького університету
управління та права імені Леоніда Юзькова
(протокол №5 від 29.10.2020 року)*

- А 43**   **Актуальні проблеми юридичної науки** : збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції «Дев'ятнадцяті осінні юридичні читання» (м. Хмельницький, 23 жовтня 2020 року). Хмельницький : Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2020. 553 с

ISBN 978-617-7572-39-7

У збірнику представлені тези доповідей, які були подані на Міжнародну науково-практичну конференцію «Дев'ятнадцяті осінні юридичні читання», що відбулась у Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова 23 жовтня 2020 року.

Розрахований на наукових та науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів і наукових установ, студентів, аспірантів та докторантів, практичних працівників і широкий читацький загал.

Організаційний комітет Міжнародної науково-практичної конференції «Дев'ятнадцяті осінні юридичні читання» не завжди поділяє думку учасників конференції.

Основний матеріал доповідей подано в авторській редакції. Повну відповідальність за достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники конференції, їхні наукові керівники, рецензенти та структурні підрозділи закладів вищої освіти і наукових установ, які рекомендували ці матеріали до друку.

УДК 34

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ДЕВ'ЯТНАДЦЯТИ ОСІННІ ЮРИДИЧНІ ЧИТАННЯ»

ОМЕЛЬЧУК *ректор університету, доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України*
Олег Миколайович

КОВТУН *проректор з науково-педагогічної роботи, кандидат наук з державного управління, доцент*
Ірина
Броніславівна

КРУШИНСЬКИЙ *декан юридичного факультету, кандидат юридичних наук*
Сергій Антонович

САМСІН *в.о. завідувача кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права, доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України*
Ігор Леонович

БРИЧ *завідувач кафедри кримінального права та процесу, доктор юридичних наук, доцент*
Лариса Павлівна

ГРИНЬКО *завідувач кафедри цивільного права та процесу, доктор юридичних наук, професор*
Світлана
Дмитрівна

ВИГОВСЬКИЙ *завідувач кафедри філософії, соціально-гуманітарних наук та фізичного виховання, доктор філософських наук, професор*
Леонід Антонович

КОСТЯШКІН *завідувач кафедри трудового, земельного та господарського права, доктор юридичних наук, доцент*
Іван
Олександрович

МІСІНКЕВИЧ *завідувач кафедри теорії та історії держави і права, доктор історичних наук, професор*
Леонід Леонідович

НАГОРНА

Ольга

Олександрівна

*завідувач кафедри мовознавства,
кандидат філологічних наук, доцент*

ЧЕРНЯК

Олена Юрївна

*завідувач кафедри міжнародного та
європейського права, кандидат юридичних
наук, доцент*

ШЕВЧУК

Інна

Володимирівна

*завідувач науково-дослідної частини,
кандидат наук з державного управління*

СІЦІНСЬКА

Майя

Володимирівна

*головний науковий співробітник відділу
з координації наукових заходів, міжнародної
та грантової діяльності, доктор наук
з державного управління*

ДАНИЛОВА

Анна

Вікторівна

*фахівець-І-ї категорії відділу з координації
наукових заходів, міжнародної та
грантової діяльності науково-дослідної
частини*

10. Н. Глуцинська. Характеристика нерухомого майна як об'єкта цивільного права. Цивільне право і процес. 2020. №2. С. 23-30.
11. Оцінка та управління нерухомістю: навчальний посібник. В. Р. Кучеренко, М. А. Заєць, О. В. Захарченко, Н. В. Сментина, В. О. Улибіна. Одеса. Видавництво ТОВ «Лерадрук». 2013. 272 с.

ЦИВІЛЬНИЙ, ГОСПОДАРСЬКИЙ ТА АДМІНІСТРАТИВНИЙ ПРОЦЕС

Кучма Ольга Леонідівна,

*доктор юридичних наук, доцент,
професор кафедри трудового права та права соціального забезпечення
Київського національного університету імені Тараса Шевченка*

ТРУДОВИЙ ДОГОВІР ЯК ПІДСТАВА САМОПРЕДСТАВНИЦТВА ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ У СУДОВІЙ СПРАВІ

Відповідно до процесуальних кодексів України юридична особа незалежно від порядку її створення бере участь у справі через свого керівника, члена виконавчого органу, іншу особу, уповноважену діяти від її імені відповідно до закону, статуту, положення, трудового договору (контракту) (самопредставництво юридичної особи), або через представника [1-3].

Таким чином, факт перебування в трудових відносинах (підтверджений у суді належними доказами) та уповноваження у трудовому договорі (контракті) представляти інтереси роботодавця у суді є достатньою підставою для самопредставництва працівником юридичної особи у суді.

Виходячи із змісту статей процесуальних кодексів про самопредставництво, представлення в суді інтересів юридичної особи має бути трудовим обов'язком працівника. Трудові обов'язки працівника визначаються законодавством, колективним та трудовим договором, локальними документами роботодавця. Трудова функція як складова трудового обов'язку визначена у посадовій інструкції працівника.

Якщо із працівником укладено письмовий трудовий договір, в умовах якого визначено обов'язок працівника представляти без довіреності інтереси роботодавця в порядку самопредставництва, то питання щодо повноважень такого працівника не повинні виникати, але трудовий договір здебільшого укладається в усній формі. У такому разі належним доказом наявності трудових відносин, які дозволяють працівнику через самопредставництво юридичної особи захищати інтереси роботодавця в суді є наказ роботодавця про прийняття працівника на роботу та посадова інструкція, у якій зазначені повноваження без довіреності представляти інтереси роботодавця в суді (в порядку самопредставництва).

Незважаючи на очевидність ситуації деякі судді досить дискусійно тлумачать згадані норми процесуальних кодексів та мають спірну позицію щодо

документів, якими мають бути підтверджені повноваження працівника щодо самопредставництва юридичної особи.

Так, у судовій справі №906/812/20 суддя не прийняв позов до розгляду, зазначивши наступне: «...Відповідно витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань ПАТ «Національна акціонерна страхова компанія «Оранта», особою, уповноваженою представляти юридичну особу у правовідносинах з третіми особами, вчиняти дії від імені юридичної особи без довіреності вказано Грищенко Валерій Михайлович (*голова правління – прим. автора*). Таким чином уповноваженою особою на підписання позовної заяви від імені позивача без довіреності є саме Грищенко Валерій Михайлович. Суд зазначає, що із доданих до позовної заяви документів не убачається, що начальнику відділу правового та кадрового забезпечення Житомирської обласної дирекції ПАТ «НАСК «Оранта» Сапінському О.П. надано повноваження діяти в порядку самопредставництва від імені позивача без довіреності. Разом з тим, посадова інструкція начальника відділу правового та кадрового забезпечення Житомирської обласної дирекції ПАТ «НАСК «Оранта» не являється належним доказом на підтвердження повноважень Сапінського О.П. у судах у порядку самопредставництва з правом підпису процесуальних документів від імені позивача, оскільки посадова інструкція є локальним (внутрішнім) нормативно-правовим актом, яким регулюються відносини з питань праці відповідно та у межах актів трудового законодавства, а отже не відноситься до документів, визначених частиною четвертою статті 56 Господарського процесуального кодексу України, якими можливо підтвердити повноваження вказаної особи на самопредставництво органу місцевого самоврядування....» [4].

Така позиція суду штучно звужує коло осіб, які можуть представляти роботодавця в суді в порядку самопредставництва (питання посилення в ухвалі на ч.4 ст.56 ГПКУ та орган місцевого самоврядування не розглядаємо). Процесуальні кодекси не встановлюють обмеження серед працівників за їх посадами, не визначають витяг із державного реєстру як єдиний документ, що визначає суб'єкта-працівника, який має представляти інтереси роботодавця в порядку самопредставництва.

Представляти юридичну особу без довіреності відповідно до Закону України «Про акціонерні товариства» можуть голова колегіального виконавчого органу, інший член виконавчого органу, якщо це передбачено статутом, особа, яка здійснює повноваження одноосібного виконавчого органу, (в тому числі представляти його інтереси, вчиняти правочини від імені товариства, видавати накази та давати розпорядження, обов'язкові для виконання всіма працівниками товариства) [5].

Процесуальні кодекси є спеціальними законами в сфері регулювання правовідносин з питань розгляду судових справ. Зміни до даних кодексів у

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ

ЗБІРНИК ТЕЗ

*Міжнародної науково-практичної конференції
«Дев'ятнадцяті осінні юридичні читання»*

м. Хмельницький, 23 жовтня 2020 року

Відповідальний редактор – *Шевчук І. В.*
Верстка та дизайн – *Масловська Л. В.*

Підписано до друку 20.10.2020 р. Формат 60×84 1/16.
Ум. друк. арк. 32,0. Наклад 70 прим. Зам. № 79.

Видано у Хмельницькому університеті управління та права
імені Леоніда Юзькова.
29013, м. Хмельницький, вул. Героїв Майдану, буд. 8
Тел.: (382) 71-75-91, (382) 71-80-80
Ел. адреса: nauka@univer.km.ua

Свідоцтво Державного комітету інформаційної політики,
телебачення та радіомовлення України про внесення суб'єкта
видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготівників і
розповсюджувачів видавничої продукції
Серія ДК № 6982 від 19.11.19 р.